

w-album 16

2014

Turun Eläin- ja Kasvitieteellinen Seura ry
Hyönteiskerho

Muutoksia Suomen kaksisiipisfaunassa
(Insecta: Diptera)

Antti Haarto ja Kaj Winqvist

w-album

16 (2014)

ISSN 1795-665X

ISSN 1795-6668

ISBN 978-952-5793-20-8 (nid.)

ISBN 978-952-5793-21-5 (PDF)

w-album on hyönteistieteellinen verkkojulkaisuna ilmestyvä lehti, jossa julkaistaan laajahkoja paikallisfaunistisia hyönteisselvityksiä. Lehden pääasiallinen julkaisukieli on suomi. Lehti ilmestyy epäsäännöllisesti sen julkaisualueen sopivien artikkelien tarjonnasta riippuen.

Julkaisija: Turun Eläin- ja Kasvitieteellinen Seura, Hyönteiskerho
Publisher: Entomological Club of the Zoological and Botanical Society of Turku, Finland

Toimitus/Editors: Veli-Matti Mukkala
veli-matti@mukkala.fi

Antti Haarto
ahaarto@gmail.com

Käsikirjoitukset lähetetään sähköpostitse toimitukseen rtf-muodossa. Ennen julkaisemista käsikirjoitukset läpikäyvät asiantuntijatarkastuksen. Kirjoittajat vastaavat kielentarkastuksesta.

Manuscripts should be submitted to the editors as e-mail attachments in rtf-format. The manuscripts are reviewed by referees before publishing. The author(s) are responsible for the quality of the language.

Julkaisutapa: pdf-muodossa osoitteessa org.utu.fi/harrastus/TEKS/w-album/
Publication: in pdf-format at address org.utu.fi/harrastus/TEKS/w-album/

Lehden nimi, w-album, pohjautuu hyönteiskerhon logoon, joka on Ari Karhilahden tyyllittelemä jalavanopsasiipi (*Satyrium w-album*).

Muutoksia Suomen kaksisiipisfaunassa (Insecta: Diptera)

Antti Haarto¹ & Kaj Winqvist²

¹Eläinmuseo, Biodiversiteetti- ja ympäristötieteen osasto, Biologian laitos, FI-20014 Turun yliopisto, Finland; ahaarto@gmail.com

²Mikonkatu 3 C 52, FI-20100 Turku, Finland; kwinqvist@hotmail.com

Haarto, A. & Winqvist, K. 2014: Muutoksia Suomen kaksisiipisfaunassa (Insecta: Diptera). – w-album (16) 2014, 3-19.

Received 5.1.2014, accepted 26.1.2014

Lyhennelmä. Ilmoitetaan 69 Suomelle uutta kaksisiipislajia, joista yksi, *Botanophila miniatura* (Huckett, 1965), on uusi myös palearktiselle alueelle. Lajista, *Hydrotaea basdeni* Collin, 1939, ilmoitetaan uusia tietoja elintavoista. Kolme kaksisiipislajia poistetaan Suomen faunasta.

Changes on the Finnish Diptera fauna

Abstract. In this paper 69 species of Diptera are reported as new to the Finnish fauna and one of these, *Botanophila miniatura* (Huckett, 1965), is also new to the Palearctic. New information about the biology of *Hydrotaea basdeni* Collin, 1939 is given. Three species are removed from the Finnish fauna.

---

1. Johdanto / Introduction

Kärpästen tutkimuksessa alkoi Suomessa aktiivinen kausi hieman ennen 2000-luvun alkua. Suomen kaksisiipisfaunan tuntemus parani, kun tutkijat ja aktiiviset harrastajat löysivät Suomesta uusia lajeja sekä maastotutkimuksissa että museoiden kokoelmista. Lisäksi todettiin, että osa Suomesta ilmoitetuista lajeista oli väärin määritettyjä tai tiedot perustuivat havaintoihin alueilta, jotka nykyisin kuuluvat Venäjälle. Kaikkia todettuja muutoksia Suomen kaksisiipisten lajistossa ei ole kuitenkaan julkaistu ja tässä artikkelissa ilmoitetaan osa julkaisemattomista muutoksista lajistossa.

2. Suomelle uusia lajeja Species new to Finland

Aspistes helleni Krivosheina, 2000 (Scatopsidae)
Oba: Karlö (Oulu, Hailuoto), 1♂, R. Frey leg., det. Krivosheina 2000 & Haarto 2013
N: Hanko, 1♀, Håkan Lindberg leg., det. Krivosheina 2000 & Haarto 2013
Om: Nykarleby, 1.7.1954, 1♂, R. Storå leg., det. Krivosheina 2000

Laji tunnetaan aikaisemmin vain Venäjältä Tytärsaaresta 1♂ (holotyyppi) ja Seiskarista 1♂1♀ (paratyypit) (Krivosheina 2000). Löytöpaikkojen perusteella laji saattaa elää hiekka-pohjaisilla merenrannoilla.

Anapausis floricola Chandler, 1999
(Scatopsidae)

N: Saltvik, 1♂, Frey, leg., det. Haarto 2014

N: Saltvik, 1♀, Frey, leg., det. Haarto 2014

Laji on kuvattu Englannista ja Skotlannista talletetuista yksilöistä (Chandler 1999). Lisäksi laji on tavattu Saksasta ja Tsekin tasavallasta (de Jong 2004a). Lajin lentoaika Iso-Britanniassa on kesäkuulta elokuulle ja lajin on havaittu parveilevan kuolleiden puiden ympärillä (Chandler 1999).

Dilophus febrilis (Linnaeus, 1758) (Bibionidae)

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 7.9.2012, 1♂, A. Haarto leg., haavi

Al: Finström, Husö biologiska station, 6706:3103, 7.9.2012, 1♀, J. Jokinen & P. Virta leg., valorysä

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 8.-9.9.2012, 1♂, Haarto, Jokinen & Virta leg.

Yksilöt kerättiin haavilla ja pyydyksillä laitumien läheisyydestä.

Laji elää niityillä kuolleiden heinien juurissa. Lajilla on Ruotsissa ja Norjassa kaksi sukupolvea, toukokuun alusta kesäkuun loppuun sekä elokuun puolivälistä lokakuun loppuun. Suomesta ei ole vielä havaittu kevätsukupolven yksilöitä. (Haarto 2012, Skartveit 1996 ja 2004, Östberg 1992)

Chelifera subangusta Collin, 1961 (Empididae)

Ks: Kuusamo, Rytisuo, 736031:361625, 10.-15.7.2010, 1♂, A. Haarto leg., malaise

Kuusamosta talletettu koiras löytyi malaise-pyydyksestä, joka oli asetettu suon läpi hitaasti virtaavan puron päälle.

Laji tunnetaan Euroopasta aikaisemmin varmasti vain Iso-Britanniasta, Belgiasta, Tsekin tasavallasta, Sloveniasta, Saksasta, Puolasta ja Norjasta (Chvala 2004). Lajin ensimmäinen havainto Norjasta on vuodelta 1987 (Jonassen 1998).

Rhamphomyia hambergi Frey, 1916
(Empididae)

Le: Enontekiö, Siedionjohka, 767:327, 5.7.2010, 1♀, Iiro Kakko leg.

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 76908:32632, 9.-15.7.2009, 1♀, R. Jussila leg., malaise

Arktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan aikaisemmin vain Venäjän pohjoisosista (Chvala 2004).

Dolichopus annulitarsis Ringdahl, 1920
(Dolichopodidae)

Le: Enontekiö, Urtasjoki, 769206:326363, 9.-15.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., malaise

Arktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin vain Ruotsin pohjoisosista (Stackelberg 1930, Pollet 2004). Koiraan tunnistamisessa auttaa lajille tyypillinen keskinilkka (kuva 1).

Kuva 1. *Dolichopus annulitarsis* Ringdahl, 1920, koiraan keskinilkka alta.

Fig. 1. *Dolichopus annulitarsis* Ringdahl, 1920, midtarsus of male, ventral view.

Gymnophora nigripennis Schmitz, 1926
(Phoridae)

Al: Jomala, Ramsholm, 66876:31049, 5.6.-13.7.2012, 1♀, Tom Clayhills leg.

Laji esiintyy laajalla alueella Euroopasta Kauko-Itään, mutta varmistettuja havaintoja on harvoista paikoista. Laji kuitenkin tunnetaan Suomen lähi-alueelta Ruotsista. (Mostovski & Mikhailovskaya 2003, Weber 2004)

***Megaselia meigeni* (Becker, 1901) (Phoridae)**

Ab: Turku, Satava, Samppa, 6701:3231, 24.6.2012, 1♂, K. Winqvist leg., haavi

Megaselia on heimon Phoridae laajin ja määrittämisen kannalta vaikein suku. Tällä lajilla on kuitenkin hyvin omintakeiset tuntomerkit koirasgenitaaleissa (Disney 1989). Laji esiintyy laajalla alueella Euroopassa mutta varmistettuja havaintoja on vain harvoista paikoista. Laji kuitenkin tunnetaan Suomen lähialueelta Ruotsista (Weber 2004).

***Pseudacteon formicarum* (Verrall, 1877)**

(Phoridae)

Al: Jomala, Ramsholm, 66877:31048, 5.6.-13.7.2012, 1♀, Tom Clayhills leg., loukku järeän onton saarnen onkalossa

Laji (kuva 2) on muurahaisten loinen ja ilmeisesti sukunsa yleisin laji Euroopassa (Disney & Withers 2009). Suomesta tunnettiin suvusta aikaisemmin laji *P. fennicus* Schmitz, 1927.

Kuva 2. *Pseudacteon formicarum* (Verrall, 1877) naaras.
Fig. 2. Female of *Pseudacteon formicarum* (Verrall, 1877).

***Spiniphora excisa* (Becker, 1901) (Phoridae)**

Ab: Turku, Satava, Tammivalkama, 67061:32368, 8.8.2004, 1ex, K. Winqvist leg., haavi

Ab: Turku, Satava, Höyttistensuntti, 67033:32367, 12.7.2005, 1♂, K. Winqvist leg., haavi

Ab: Naantali, Kultaranta, 6716:3225, 23.6.-23.9.2010, 2ex, Rinne, Sääksjärvi & Teräs leg., kuoppapyydys

N: Helsinki, Mätäjäkisuus, 3.7.2013, 66795:33808, 1ex, J. Kahanpää leg., haavi

***Triphleba hyalinata* (Meigen, 1830) (Phoridae)**

Ab: Turku, Satava, Marielund, 67025:32346, 19.4.2006, 1♂, K. Winqvist leg., haavi, det. R.H.L. Disney

Löytöpaikka on pieni harvakseltaan tammea kasvava lämmin saareke avomaan reunassa.

***Triphleba luteifemorata* (Wood, 1906)**

(Phoridae)

Ab: Naantali, Kultaranta, Metsäjärvi, 67160:32253, 3.8.-28.9.2010, 1ex, Rinne, Sääksjärvi & Teräs leg., kuoppapyydys

Havainto on lajin pohjoisin löytöpaikka. Laji on aiemmin tunnettu vain Tanskasta (Weber 2004).

***Chyliza nova* Collin 1944 (Psilidae)**

Ta: Hämeenlinna, Liisantie, 67689:33643, 6.6.2013, 1♂, I. Kakko leg., haavi

Ta: Hämeenlinna, Voutila, Päitsipolku, 67661:33601, 8.6.2013, 1♀, I. Kakko leg., haavi

Yleislevinneisyydeltään melko läntinen laji, joka on löydetty Suomen lähialueilta vain Norjasta ja Tanskasta (Pape & Beuk 2004).

***Lonchaea carpathica* (Kovalev, 1974)**

(Lonchaeidae)

Ab: Pohja, 666:331, 24.7.2007, 1ex, I. Kakko leg., haavi

Ab: Turku, Satava, Samppa, 67047:32310, 26.6.2013, 1♂, K. Winqvist leg., syötti

N: Porvoo, Emäsalo, 668:342, 18.7.2010, 1♂1♀, I. Kakko leg., kopula haavilla

N: Porvoo, Emäsalo, 668:342, 23.-26.7.2011, 1♂, I. Kakko leg., valopyydys

Laji on aiemmin tunnettu Pohjoismaista vain Tanskasta (Carles-Tolra 2004).

***Actenoptera hylarella* (Zetterstedt, 1847)**

(Piophilidae)

Ta: Ruovesi, Susimäki, 6864:3335, 15.9.-14.10.1998, 1ex,
M. Kuussaari leg., syöttöpyydys

Havainnon määrittivät 1990-luvulla laajoja sienisääskitutkimuksia Suomessa tehnyt Alexei Polevoi ja Kaj Winqvist.

***Neottiophilum praeustum* (Meigen, 1826)**

(Piophilidae)

N: Mäntsälä, Paasanpää, 6739:3409, 12.5.-16.6.2011, 1♀, I.
Kakko leg., malaise

Löytöpaikka on pienialainen kotkansiipisaniaislehto. Lajin toukka elää ektoparasiittina varpuslintujen pesäpoikasissa (McAlpine 1977).

***Paradryomyza spinigera* Ozerov, 1987**

(Dryomyzidae)

Oa: Ilmajoki, Kivistönmäki, 6979:3279, 12.7.-6.9.2003,
1♂, V.-M. Mukkala leg.

Sb: Maaninka, Korkeakoski, 70154:35079, 2.8.2012, 1♂,
A. Haarto leg.

Li: Inari, 7648:3497, 12.9.2010, 1♂, K. Kaukonen leg.

Paradryomyza Ozerov, 1987 on Euroopalle uusi suku, jonka palearktisella alueella esiintyviä lajeja on tavattu aikaisemmin vain Siperiassa ja Kauko-Idässä (Ozerov 1987, Mathis & Sueyoshi 2011).

***Meroplius fukuharai* (Iwasa, 1984) (Sepsidae)**

Ka: Virolahti, Hailiniemi, 67130:35405, 4.8.2007, 5♂2♀,
A. Haarto leg.

Harvinaisena ja paikoittaisena Euroopasta Japaniin esiintyvä laji (Pont 2002). Laji on Fennoskandialle uusi. Aikuisia on löydetty sian ja kanan lannalta sekä vasikan raadoilta (Pont 2002). Suomalaiset yksilöt kerättiin kalajätteen kaatopaikan reunalta. Kuvassa 3 on lajin koiras.

Kuva 3. *Meroplius fukuharai* (Iwasa, 1984) koiras.

Fig. 3. Male of *Meroplius fukuharai* (Iwasa, 1984).

***Agromyza rufipes* (Meigen, 1830)**

(Agromyzidae)

Ab: Turku, Ruissalo, Kallanpääntie, 67090:32318,
27.7.2008, 1♂, K. Winqvist leg., det. M. von Tschirnhaus.

Ab: Turku, Satava, Tammivalkama, 67062:32370,
16.8.2010, 1♂, K. Winqvist leg.

Laji esiintyy vanhastaan Freyn (1941) lajilistassa, mutta jostain syystä Spencer (1976) ei mainitse havaintoja Suomesta eikä myöskään Hackman (1980). Von Tschirnhausin (pers. comm.) mukaan lajista kuitenkin on historiallisiin suomalaisia löytöjä. Lajin ravintokasvi on pujo (*Artemisia vulgaris*) (Spencer 1976a).

***Melanagromyza chaerophylli* Spencer, 1969**

(Agromyzidae)

Ab: Turku, Satava, Samppa, 67047:32310, 2.6.2010, 1♂, H.
& K. Winqvist leg., haavi

Tb: Jyväskylä, Palokka, Ritoharjuntie, 69070:34351,
11.6.2009, 1♂, K. Winqvist leg., haavi, det. M. von
Tschirnhaus

Spencerin (1969) melko äskettäin kuvaama laji, joka elää kirveleillä (*Chaerophyllum*).

***Cerodontha eucaricis* Nowakowski, 1967**

(Agromyzidae)

Ab: Turku, Jaaninoja, 67115:32347, 16.6.2010, 1♂, K. Winqvist leg., haavi

Yksilö löytyi puron varrelta. Lajin tiedetään elävän saroilla (*Carex* spp.), tavallisimmin lajeilla varstasara (*C. pseudocyperus*) ja karvasara (*C. hirta*) (Spencer 1976a).

***Cerodontha churchillensis* Spencer, 1969**

(Agromyzidae)

Ok: Suomussalmi, Öllörinsärkkä, 7225321:3633203, 15.7.-6.8.2011, 1♂, A. Roininen leg., malaise

Lajin ravintokasvia ei tunneta. Suomussalmen havainnon biotooppi on vetinen saraikkoinen suomaasto. Laji muistuttaa ulkoisesti lajia *Cerodontha geniculata* (Fallén, 1823), mutta genitaaleissa on selvähköt erot (Spencer 1976a).

***Amauromyza karli* (Hendel, 1927)**

(Agromyzidae)

Ab: Turku, Satava, Samppa, 6704:3231, 1.7.2004, 1♂, K. Winqvist leg., haavi

Frey'n vanha havainto lajista on todettu väärinmääritetyksi (Spencer 1976a), joten laji ilmoitetaan Suomelle uudeksi edellä esitetyn löydön perusteella.

***Aulagromyza trivittata* (Loew, 1873)**

(Agromyzidae)

Ab: Turku, Satava, Nikkilä, 670:323, 4.6.2004, 1ex, K. Winqvist leg., haavi

Al: Finström, Kvarnträsk, 67138:31124, 12.6.2007, 1ex, J. Kahanpää leg., haavi

Al: Saltvik, Höckböle, 67164:31097, 13.6.2007, 2ex, J. Kahanpää leg., haavi

Ab: Nummi-Pusula, Myllymäen torppa, 67259:33352, 30.5.2010, J. Kahanpää leg., haavi

Ab: Turku, Luolavuori, ex-kaatopaikka, 6711:3240, 7.6.2012, 1♀, K. Winqvist leg., haavi

Ka: Hamina, Notkelma, Korsmus, Hietojanvarsi, 6726:3505, 21.6.1971, 2ex, L. Tiensuu leg., haavi

Ka: Hamina, Saviniemi, Tarkalinlampi, 6718:3510, 7.6.1973, 3ex, L. Tiensuu leg., haavi

Ka: Virolahti, Ravijärvi, 6722:3525, 21.6.1973, 4ex, L. Tiensuu leg., haavi

Ilmeisesti Etelä-Suomessa kohtuullisen tavallinen laji, jonka tiedetään ulkomailla elävän saksanmataralla (*Galium mollugo*) (Spencer 1976b).

***Liriomyza equiseti* de Meijere, 1924**

(Agromyzidae)

Ab: Turku, Satava, Hennala, 670:323, 26.5.2010, 1♂, K. Winqvist leg., haavi

Yksilö löytyi joutomaalta. Lajin tiedetään elävän kortteilla (*Equisetum*) (Spencer 1976a).

***Phytomyza rapunculi* Hendel, 1927**

(Agromyzidae)

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 31.8.2013, 1♂, A. Haarto leg. & det.

Samasta paikasta löytyi myös 4 naarasta (30.8.-1.9.2013), jotka kuulunevat samaan lajiin.

Boreoalpiininen laji, jonka toukka miinaa useiden kellolajien (*Campanula*) lehdistä. Tunnetuista ravintokasveista Ahvenanmaalla kasvaa vuohenkello (*C. rapunculoides*), peurankello (*C. glomerata*), kurjenkello (*C. persicifolia*) ja kissankello (*C. rotundifolia*). (Spencer 1976b & Pitkin et al. 2013)

***Aulacigaster pappi* Kassebeer, 2001**

(Aulacigastridae)

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 8.-9.9.2012, 6♂4♀, A. Teräs leg.

Ab: Sauvo, Orssaari, 66952:32506, 1.-7.8.2009, 1ex, I. Kakko leg.

Ab: Kemiö, Ekhamn, 66674:32430, 5.8.2009, 1ex, J. Kahanpää leg.

Ab: Mynämäki, Perkko, 67332:32223, 27.-30.7.2011, 1♀, A. Haarto leg.

N: Vantaa, Hakkila, 66863:33962, 27.6.2011, 1ex, J. Kahanpää leg.

N: Raasepori, Dragsvik, 6657:3303, 1.-10.8.2011, 1ex, H. Jalava & H. Tanner leg., syöttipyydys

N: Porvoo, Emäsalo, 6686:3424, 16.-20.8.2012, 1♂, I. Kakko leg., viinisyötti

Oa: Vaasa, 700:322, 1942, 1ex, Lingonblad leg.

Om: Pietarsaari, 707:328, 1.7.1955, 2ex, R. Storå leg.

Sa: Joutseno, 678:358, 23.8.1856, 1ex, E. Thuneberg leg.

Kl: Rautjärvi, Simpele, 681:362, 17.5.1944, 13ex, L. Tiensuu leg.

Sb: Kuopio, Kotasalmi, 6989:3552, 25.-31.8.1999, E. Räsänen leg.

Lkoc: Kolari, Ylläs, 750016:337977, 1.-7.7.2012, 1♀, A. Haarto leg.

Vasta äskettäin kuvattu laji, joka on Suomessa yleinen ja tulee tyypillisesti erilaisiin pyydyksiin, kuten syöttirysiin. Suvusta on Suomesta aikaisemmin ilmoitettu laji *Aulagicaster leucopeza* (Meigen, 1830), josta kaikki museoissa olleet yksilöt ovat osoittautuneet kuuluvaksi lajiin *A. pappi*. Lajista *A. leucopeza* on kuitenkin havaintoja 2000-luvulta maakunnista Ab, N, ja Ta, joten laji säilyy Suomen lajilistalla.

***Periscelis winnertzii* Egger, 1862 (Periscelidae)**

N: Raasepori, Dragsvik, 6657:3303, 1.-10.8.2011, 1ex, H. Jalava & H. Tanner leg., syöttipyydys
Om: Pietarsaari, 705:325, 7.7.1956, 1ex, R. Storå leg.

Laji kuuluu Suomessa vähän tutkittuun heimoon, josta on vain vähän havaintoja.

***Chlorops palpatus* Smirnov, 1959 (Chloropidae)**

Ab: Turku, Satava, Käyränmäki, 67025:32348, 11.7.2006, 1♀, K. Winqvist leg., haavi

Laji on havaittu Ruotsista ja Pietarin alueelta (Nartshuk 1998, Nartshuk & Andersson 2012).

***Chlorops pannonicus* Strobl, 1893 (Chloropidae)**

Ok: Vaala, Rokua, 7165:3474, 7.6.2006, 1♀, J. Itämies & R. Leinonen leg., kasvatettu kanervisaralta (*Carex ericetorum*)

Lajia on lähinnä Suomea löydetty Pietarin alueen eteläosista (Nartshuk 1998), Ruotsista Öölannista ja Gotlannista sekä Virossa Saarenmaalta (Nartshuk & Andersson 2012). Tämä löytö laajentaa merkittävästi käsitystä lajin levinneisyydestä.

***Chlorops riparius* Smirnov, 1958 (Chloropidae)**

Oa: Kristiinankaupunki, Solaxgrunden, 69124:32090, 27.7.2012, 1ex, K. Winqvist leg., haavi
Oa: Kaskinen, Sälgrund, 69279:31995, 28.7.2012, 1ex, K. Winqvist leg., haavi
N: Vantaa, Sahamäentie, 66908:33944, 20.7.2013, 1ex, J. Kahanpää leg., haavi

Lajia on lähinnä Suomea löydetty Ruotsista ja Norjasta (Nartshuk & Andersson 2012).

***Chlorops geminatus* Meigen, 1830 (Chloropidae)**

Sa: Joutseno, Kuurmanpohja, 6774:3592, 27.6.-13.7.2011, 1ex, J. Vilen leg., ikkunapyydys

Lajia on lähinnä Suomea löydetty Venäjältä, Ruotsista ja Tanskasta (Nartshuk & Andersson 2012).

***Scoliocentra villosa* (Meigen, 1830)**

(Heleomyzidae)

Ab: Turku, Ilpoinen, 6710:3240, 25.3.2005, 1ex, K. Winqvist leg., haavi

Ab: Turku, Luolavuori, 6711:3240, 22.4.2012, 1ex, K. Winqvist leg., haavi

N: Mäntsälä, Ohkolanjoki, 6716631:3399801, 24.5.-4.7.2007, 1ex, J. Kahanpää leg., malaise

***Scoliocentra dupliciseta* (Strobl, 1894)**

(Heleomyzidae)

Ab: Korppoo, Utö, 6643:3184, 3.-14.7.1999, 1♂, Blomster & Elo leg.

Ta: Hämeenlinna, Hattelmalanharju S, 67651:33636, 19.4.2010, 1♂, I. Kakko leg., haavi

Kb: Ilomantsi, Pieni Kotavaara, 6999:3721, 15.-29.9.1997, 1ex, Tietäväinen leg.

Li: Utsjoki, Ailigas, 7757:3502, 23.6.2004, 1ex, K. Varpenius leg., haavi

***Desmometopa varipalpis* Malloch, 1927**

(Milichiidae)

Ab: Mynämäki, Perkko, 67333:32223, 17.9.2011, 1♂, 18.9.2011, 1♂, 23.9.2011, 2♂, 25.9.2011, 1♂, 15.10.2011, 1♀, 16.10.2011, 1♂6♀, 19.10.2011, 2♀, 20.10.2011, 1♀, 29.10.2011, 1♂6♀ ja 5.11.2011, 8♀, A. Haarto leg., imurilla pikakompostorin kannella

Ensimmäiseksi kerätyn koirasyksilön määrityksen varmisti Paul Beuk. Lajin koiras erottuu suurien ja kirjaviiden palppiensa (kuva 4) avulla lähilajeistaan.

Desmometopa varipalpis on laajalle levinnyt kosmopoliittinen laji, jonka aikuisia on todettu houkuttelevan voimakkaat hajut, jollaisia on esimerkiksi käymälöissä, sakokaivoissa, juustokypsentämöissä ja lihakaupoissa. Lajin toukkien on havaittu kehittyvän mm. jätevesien suodattimissa, lannassa ja lahoavissa kasviksissa. (Brake 2011)

Kuva 4. *Desmometopa varipalpis* Malloch, 1927 koiraan pää.

Fig. 4. Males head of *Desmometopa varipalpis* Malloch, 1927.

***Drosophila tristis* Fallén, 1823 (Drosophilidae)**

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 7.-8.9.2012, 2♂, Haarto, Jokinen & Virta leg.

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 8.-9.9.2012, 9♂, Anssi Teräs leg., syöttirysä

Laji tunnetaan lähes kaikista maista Euroopan länsiosista sekä Baltian maista Latviasta. Pohjoismaista lajia on tavattu aikaisemmin Tanskasta ja Ruotsista, mistä tunnetaan lajin aikaisempi pohjoisin havainto Uppsalasta. (Baechli et al. 2004)

***Ditrichophora calceata* (Meigen, 1830)
(Ephydridae)**

N: Helsinki, 10.8.1946, 1ex, R. Frey leg.

Ab: Turku, Satava, Samppa, 67040:32306, 10.8.2003, 1ex, K. Winqvist leg., haavi, det. T. Zatwarnicki

Satavassa löytöpaikkana oli kuusimetsän reuna, josta matkaa merenrantaan oli runsaat 100 metriä.

***Parydra nigratarsis* Strobl, 1893 (Ephydridae)**

Lkoc: Kolari, Ylläs, Varkaankuru, 75027:33813, 2.-8.7.2012, 3♂11♀, Tom Clayhills leg., rinnesuon märkään alarinteeseen sijoitetuilla pitfall-loukuilla, joiden ympärillä syöttinä oli Biolanin kanankakkaa.

Harvinainen laji, jolla on kuitenkin laaja levinneisyysalue Euroopassa ja joka tunnetaan Suomen lähialueilta Ruotsista ja Norjasta (Zatwarnicki 2004). Tämä Suomelle uusi laji on pieni, n. 3 mm pitkä, tummanruskea laji, jonka kevyesti savuttuneissa siivissä on vaaleat täplät poikkisuonien molemmilla puolilla, jalat mustat, keskireiden alla kaksi mustien sukasten riviä ja kapea poski. *P. nigratarsis* eroaa lähilajista *P. oblitterata* Duda, 1942 vain genitaalien avulla (Beschovski & Zatwarnicki 2004). *P. nigratarsis* eroaa muista samankaltaisista lajeista seuraavien tuntomerkkien avulla: lajilta *P. mitis* (Cresson, 1930) puuttuu keskireiden alta sukasrivit, lajilla *P. fossarum* (Haliday, 1833) on ainakin nilkkojen tyvijaokkeet keltaiset ja lajilla *P. arctica* Clausen, 1971 on leveä poski, n. ¼-osa silmän korkeudesta (Kahanpää pers. comm.).

***Allomyella frigida* (Holmgren, 1883)
(Scathophagidae)**

Le: Enontekiö, Urtasjoki, 769196:326361, 9.-15.7.2009, 1♀, T. Clayhills leg., pitfall

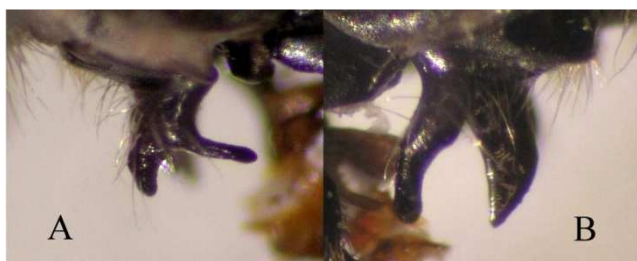
Le: Enontekiö, Urtasvaara, 76924:32652, 9.-15.7.2009, 1♂, T. Clayhills leg., pitfall

Le: Enontekiö, Urtasvaara, 769239:326521, 9.-15.7.2009, 1♂, V.-M. Mukkala leg., pitfall

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 769060:326327, 10.-15.7.2009, 1♀, V.-M. Mukkala leg., pitfall

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 769060:326327, 10.-15.7.2009, 1♂3♀, V.-M. Mukkala leg., jossa pitfall-loukut olivat pienen sammalikossa juoksevan puron rannalla

Arktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin vain Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hackman 1956, Šifner 2008, de Jong 2004b). Roger Engelmark avusti lajin määrittämisessä, sillä laji on aikaisemmin usein sekoitettu lajiin *Allomyella portenkoi* (Stackelberg, 1952). Esimerkiksi artikkelissa ”The Scatophagidae (Dipt.) of Eastern Fennoscandia” (Hackman 1956) esitetään lajin *Allomyella frigida* tiedot ja genitaalikuva kuuluvaksi lajille *Microprosopa portenkoi*. Kuvassa 5 on esitetty sterniitin 5 ulokkeet.

Kuva 5. *Allomyella frigida* (Holmgren, 1883), sterniitin 5 A. vasen ja B. oikea uloke.

Fig. 5. *Allomyella frigida* (Holmgren, 1883), A. left and B. right projection of sternite 5.

***Pleurochaetella simplicipes* (Becker, 1900)**

(Scathophagidae)

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 7690:3263, 10.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., haavi

Arktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin vain Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Ringdahl 1936, Sack 1937, Šifner 2008, de Jong 2004b). Kuvassa 6 on lajin surstylit.

Kuva 6. *Pleurochaetella simplicipes* (Becker, 1900), A. vasen surstyli ja B. oikea surstyli.

Fig. 6. *Pleurochaetella simplicipes* (Becker, 1900), A. left surstylus and B. right surstylus.

***Scathophaga apicalis* Curtis in Ross, 1835**

(Scathophagidae)

Le: Enontekiö, Urtasvaara, 76924:32652, 9.-15.7.2009, 1♀, T. Clayhills leg., Biolan pitfall

Le: Enontekiö, Urtasjoki, 769196:326361, 9.-15.7.2009, 3♂1♀, T. Clayhills leg., Biolan pitfall

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 769089:326354, 10.-15.7.2009, 1♂, T. Clayhills leg., Biolan pitfall

Scathophaga apicalis lajia saatiin pitfall-loukuilla, joiden ympärillä syöttinä oli Biolanin kanankakkaa. Samoissa purkeissa oli Biolanin

houkuttelemana yhteensä yli 200 yksilöä yleistä lajia *Scathophaga furcata* (Say), mutta ilman Biolan-syöttiä olevissa purkeissa ei ollut kumpaakaan *Scathophaga*-lajia.

Arktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin vain Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hackman 1956, Šifner 2008, de Jong 2004b). Laji tunnettiin aikaisemmin nimellä *Scatophaga villosiventris* Ringdahl, 1937 (Hackman 1956). Roger Engelmark avusti lajin määrittämisessä. Kuvassa 7 on lajin genitaalit alta ja kuvassa 8 on lajin elinympäristöä Lossu-järvellä.

Kuva 7. *Scathophaga apicalis* Curtis in Ross, 1835, cercit, surstylit ja sterniitti 5.

Fig. 7. *Scathophaga apicalis* Curtis in Ross, 1835, cerci, surstyli and sternite 5.

***Botanophila bidens* (Ringdahl, 1933)**

(Anthomyiidae)

Le: Enontekiö, Urtasvaara, 769260:326494, 9.-15.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., malaise

Le: Enontekiö, 769:326, 9.-15.7.2009, ainakin 1ex, A. Haarto & R. Jussila leg., malaise, det. V. Michelsen

Arktisilla ja subarktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hennig 1966-1976, Michelsen 2011).

Kuva 8. Lajien *Allomyella frigida* (Holmgren, 1883), *Pleurochaetella simplicipes* (Becker, 1900) ja *Scathophaga apicalis* Curtis in Ross, 1835 elinympäristöä Lossujärvellä.

Fig. 8. Habitat of the species *Allomyella frigida* (Holmgren, 1883), *Pleurochaetella simplicipes* (Becker, 1900) and *Scathophaga apicalis* Curtis in Ross, 1835 at the lake Lossu.

***Botanophila miniatura* (Huckett, 1965)**
(Anthomyiidae)

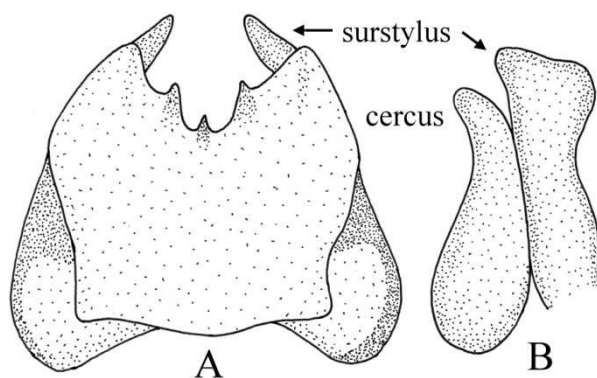
Le: Enontekiö, Urtasvaara, 769260:326494, 9.-15.7.2009, 4♂, A. Haarto leg., malaise, det. A. Haarto & V. Michelsen.

Laji tunnetaan aikaisemmin vain Alaskasta ja Kanadan pohjoisosista (Michelsen 2009). Siten laji on siis uusi sekä Suomelle että koko palearktiselle alueelle. Kuvassa 9 on lajin elinympäristöä Urtasvaaralla. Laji, *B. miniatura*, kuuluu *Botanophila helviana* -ryhmään, jonka lajeja ei sisälly Hennigin heimon Anthomyiidae palearktisia lajeja koskevaan teokseen (Hennig 1966-1976), jonka kaavassa tämän ryhmän lajit päätyvät kohtaan 17, *Pegohylemyia gnavula* Hennig, 1970. *P. gnavula* on synonyymi lajille *Botanophila rupicapra* (Mik, 1887), jonka

koiraan genitaalit eroavat selvästi *B. helviana* -ryhmän lajien genitaaleista. Lajin *B. miniatura* koiraan genitaalit on esitetty kuvassa 10. Michelsen (2009) esittää *B. helviana* -ryhmän eurooppalaisten lajien revisioissa myös lajin *B. miniatura* genitaalikuvat. Revision kaavassa *B. miniatura* koiras päätyy kohtaa 6, *B. minuta* Michelsen, 2009, mutta lajit eroavat toisistaan genitaalien perusteella. Pohjois-Euroopasta tunnettiin aikaisemmin neljä *B. helviana* -ryhmän lajia, *B. helviana* Michelsen, 1983, *B. minuta*, *B. kitadakeana* Suwa, 1998 and *B. nigra* Michelsen, 2009.

Kuva 9. Lajin *Botanophila miniatura* (Huckett, 1965) elinympäristöä Urtasvaaralla.
Fig. 9. Habitat of *Botanophila miniatura* (Huckett, 1965) on Urtasvaara.

Kuva 10. *Botanophila miniatura* (Huckett, 1965). Cerci ja surstyli A. päältä ja B. sivulta.
Fig. 10. *Botanophila miniatura* (Huckett, 1965). Cercus and surstylus A. dorsal and B. lateral view.

***Botanophila relativa* (Huckett, 1965)**
(Anthomyiidae)

Le: Enontekiö, 769:326, 9.-15.7.2009, ainakin 1ex, A. Haarto & R. Jussila leg., malaise, det. V. Michelsen

Laji tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan, ja Ruotsin pohjoisosista (Michelsen 2011).

***Lasiomma craspedodontum* Hsue, 1980**
(Anthomyiidae)

Ab: Turku, Petrelius, 67084:32408, 17.4.2007, 1♂, K. Winqvist leg., haavi, det. V. Michelsen

***Pegoplata palposa* (Stein, 1897) (Anthomyiidae)**

Lkoc: Kolari, Ylläs, 750016:337977, 1♂, 1.-7.7.2012, A. Haarto leg., kanankakkasyötti (Biolan)

Harvinainen laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin varmasti vain Iso-Britanniasta, Ranskasta, Alankomaista, Tsekistä, Slovakiasta, Tanskasta, Ruotsista, Saksasta, Puolasta ja Unkarista (Michelsen 2011, Hennig 1966-1976).

***Delia criniventr* (Zetterstedt, 1860)**

(Anthomyiidae)

N: Loviisa, Harmaakallio, 670413:345668, 4.8.2007, 1♂, Jari Flinck leg.

Obb: Tornio, Kiviranta, 73103:33707, 30.6.-4.7.2008, 1♂, A. Haarto leg., malaise

Lajin löytöpaikat viittaavat boreomontaaniseen levinneisyyteen. Suomen lähialueilla lajia tavataan koko Ruotsista ja Norjasta sekä Pohjois-Venäjältä Laatokan Karjalaan. (Hennig 1966-1976, Michelsen 2011)

***Delia diluta* (Stein, 1916) (Anthomyiidae)**

N: Mäntsälä, Kupuli, 6739:3407, 9.7.-1.8.2012, 1♂, I. Kakko & C. Rantala leg., malaise, det. V. Michelsen

Biotooppi, jolta laji löydettiin, oli lämmin, avoin jätemaapaikka.

***Delia piliventris* (Pokorny, 1889) (Anthomyiidae)**

Le: Enontekiö, Bumbovarri, 7688:3282, 6.-15.7.2010, 2♂, I. Kakko leg.

***Delia rondanii* (Ringdahl, 1918) (Anthomyiidae)**

Le: Enontekiö, Toskalharji, 768833:328231, 4.7.-12.8.2007, 1♂, P. Rassi leg., pitfall

Le: Enontekiö, Urtasvaara, 769260:326494, 9.-15.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., malaise

Le: Enontekiö, Urtasvaara, 76924:32652, 9.-15.7.2009, 1♂, T. Clayhills leg., pitfall

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 769087:326354, 10.-15.7.2009, 1♂, V.-M. Mukkala leg., pitfall

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 769089:326354, 10.-15.7.2009, 1♂, T. Clayhills leg., pitfall

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 76909:32632, 11.7.2009, 1♂, V.-M. Mukkala leg., haavi

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 7690:3263, 13.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., haavi

Arktisilla ja subarktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan ja Ruotsin pohjoisosista (Hennig 1966-1976, Michelsen 2011).

***Alliopsis albipennis* (Ringdahl, 1928)**

(Anthomyiidae)

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 7691:3262, 13.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., haavi

Le: Enontekiö, 769:326, 9.-15.7.2009, ainakin 1ex, A. Haarto & R. Jussila leg., malaise, det. V. Michelsen

Arktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Iso-Britannian, Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hennig 1966-1976, Michelsen 2011).

***Eutrichota tunicata* (Zetterstedt, 1846)**

(Anthomyiidae)

Le: Enontekiö, Urtasvaara (769260:326494), 9.-15.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., malaise

Le: Enontekiö, 769:326, 9.-15.7.2009, ainakin 1ex, A. Haarto & R. Jussila leg., malaise, det. V. Michelsen

Arktisilla ja boreaalisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hennig 1966-1976, Michelsen 2011).

***Pegomya caesia* Stein, 1906 (Anthomyiidae)**

Le: Enontekiö, 769:326, 9.-15.7.2009, ainakin 1ex, A. Haarto & R. Jussila leg., malaise, det. V. Michelsen

Laji tunnetaan laajalti Euroopasta (Michelsen 2011).

***Lispocephala falculata* Collin, 1963 (Muscidae)**

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 8.-9.9.2012, 1♀, Haarto, Jokinen & Virta leg.

Laji on kansainvälinen harvinaisuus, joka tunnetaan aikaisemmin vain Englannista, Tanskasta, Tsekin tasavallasta ja Unkarista (Pont 2004, Gregor et al. 2002). Lajin elintapoja ei tunneta, mutta se saattaa olla suolansuosija ja siten sidoksissa merenrantaan (Gregor et al. 2002).

***Lispocephala pallipalpis* (Zetterstedt, 1845)**

(Muscidae)

Ab: Turku, Satava, 67047:32310, 6.4.2001, 1ex, K. Winqvist leg., haavi*Ab*: Kaarina, Rauhalinna, 67083:32471, 6.4.2002, 1♂, V.-M. Mukkala leg. haavi*Ab*: Mynämäki, Perkkio, 67333:32223, 31.3.2013, 1♂, A. Haarto leg., haavi*N*: Nurmijärvi, Lallinsuo, 67009:33727, 1.4.2008, J. Kahanpää leg., haavi*N*: Mäntsälä, Saari, 67368:34136, 28.4.2010, 1♂, I. Kakko leg., haavi*Li*: Inari, Iisakkijärvi at, 7729:3556, 2.-3.8.2013, 1♂, K. Kaukonen leg., malaise

Laji aloittaa lentonsa aikaisin keväällä.

***Spilogona brunneifrons* Ringdahl, 1931**

(Muscidae)

Le: Kilpisjärvi, Saanalta itään, 7672-4:3255, 29.7.2003, 1♂, Kahanpää leg., det. A.C. Pont 2007*Li*: Utsjoki, Pulmanki, 77739:35344, 5.7.2004, 1♀, Kahanpää leg., det. A.C. Pont 2007*Le*: Enontekiö, Urtasvaara, 76924:32652, 9.-15.7.2009, 1♂, T. Clayhills leg., pitfall*Le*: Enontekiö, Lossujärvi, 76908:32632, 9.-15.7.2009, 1♂, R. Jussila leg., malaise

Arktisilla ja subarktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hennig 1955-1964, Pont 2004).

***Spilogona nitidicauda* (Schnabl, 1911)**

(Muscidae)

Le: Enontekiö, Lossujärvi, 76908:32632, 9.-15.7.2009, 1♂2♀, R. Jussila leg., malaise*Le*: Enontekiö, Urtasjoki, 769206:326363, 9.-15.7.2009, 3♂16♀, A. Haarto leg., malaise*Le*: Enontekiö, Urtasjoki, 769235:326387, 9.-15.7.2009, 1♂1♀, A. Haarto leg., malaise*Le*: Enontekiö, Urtasvaara, 769260:326494, 9.-15.7.2009, 1♀, A. Haarto leg., malaise*Le*: Enontekiö, Lossujärvi, 7690:3263, 10.7.2009, 1♂, A. Haarto leg., haavi*Le*: Enontekiö, Urtasvaara, 7692:3264, 11.7.2009, 1♀, A. Haarto leg., haavi*Le*: Enontekiö, Urtas, 76912:32657, 14.7.2009, 1♀, A. Haarto leg., haavi

Arktisilla ja subarktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hennig 1955-1964, Pont 2004).

Spilogona tenuis* Hennig, 1959 (Muscidae)ObN*: Rovaniemen mlk, Yli-Nampa, 74148:34655, 2.7.2004, 1♂, J. Kahanpää leg., det. A.C. Pont 2007*Le*: Enontekiö, Lossujärvi, 76908:32632, 9.-15.7.2009, 1♂, R. Jussila leg., malaise*Kb*: Ilomantsi Pirhunvaara, 69931:37233, 24.6.2008, 2♂1♀, J. Kahanpää leg.*Ks*: Salla, Kolmiloukkosenvaara, 74057:35825, 17.7.2010, 1♂, J. Kahanpää leg.

Subarktisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista (Hennig 1955-1964, Pont 2004).

***Spilogona triangulifera* (Zetterstedt, 1838)**

(Muscidae)

Li: Utsjoki, Fierranjohka, 77198:34568, 6.7.2004, 1♂, J. Kahanpää leg.*Le*: Enontekiö, Jogasjärvi, 76860:32806, 11.-16.7.2007, 1♀, R. Jussila leg., malaise*Le*: Enontekiö, Lossujärvi, 7691:3262, 13.7.2009, 1♀, A. Haarto leg., haavi*Le*: Enontekiö, Lossujärvi, 76908:32632, 9.-15.7.2009, 2♀, R. Jussila leg., malaise*Le*: Enontekiö, Urtasjoki, 769206:326363, 9.-15.7.2009, 1♀, A. Haarto leg., malaise*Le*: Enontekiö, Urtasjoki, 769235:326387, 9.-15.7.2009, 1♀, A. Haarto leg., malaise*Le*: Enontekiö, Urtasvankka, 76912:32657, 14.7.2009, 1♀, V.-M. Mukkala leg., haavi

Boreoalpiinisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin Norjan, Ruotsin ja Venäjän pohjoisosista sekä Iso-Britanniasta ja Itävallasta ja lisäksi Suomesta (Gregor et al. 2002, Pont 2004), vaikka lajin Suomesta tehtyjä havaintoja ei ole julkaistu aikaisemmin.

Hydrotaea basdeni* Collin, 1939 (Muscidae)N*: Mäntsälä, 673:340, E. larva 1996, 1♂, Olli Elo leg.*Kb*: Liperi, 694:361, E. larva 2010, 2♂2♀, Ali Karhu leg.

Harvinainen laji, joka tunnetaan Euroopasta aikaisemmin varmasti vain Isosta Britanniasta, Irlannista, Saksasta, Puolasta, Sveitsistä ja Venäjältä (Gregor et al. 2002). Linnunpesissä toukkana elävä laji, joka Englannissa on kasvatettu jonkin pöllön pesästä, Saksassa tuulihaukan (*Falco tinnunculus*) pesästä ja

Pohjois-Amerikassa kottaraisen (*Sturnus vulgaris*) pesästä (Hennig 1955-1964). Suomalaisista yksilöistä Mäntsälästä kasvatettu on varpuspöllön (*Glaucidium passerinum*) pesästä ja Liperistä kasvatetut ovat helmipöllön (*Aegolius funereus*) pesästä.

***Hydrotaea cyrtoneurina* (Zetterstedt, 1845)**
(Muscidae)

Al: Jomala, Ramsholm, 66877:31048, 5.6.-13.7.2012, 1♀, Tom Clayhills leg., loukku, ohut lahovikainen jalava
Ab: Turku, Petrelius, 6711:3240, 5.7.2005, 1♀, K. Winqvist leg., haavi
Ab: Dragsfjärd, Ekhamn, 66687:32424, 5.8.2009, 3♀, I. Kakko leg., haavi
Ab: Turku, Satava, Höyttistensuntti, 67046:32342, 10.6.2010, 1ex, K. Winqvist leg.
Ab: Sauvo, Karuna, kirkko, 66925:32535, 26.7.2011, 3♂, A. Haarto leg., haavi
Ab: Nousiainen, Tepastus, 6735:3237, 21.6.-20.7.2012, 1♀, R. Jussila leg., malaise
N: Loviisa, Harmaakallio, 670413:345667, 5.7.2006, 1ex, J. Flinck leg.
N: Helsinki, Santahamina, 6671:3391, 8.6.2012, 2♂1♀, A. Haarto leg., haavi

***Thricops rostratus* (Meade, 1882) (Muscidae)**

Le: Enontekiö, Urtasvaara, 769260:326494, 9.-15.7.2009, 54♂51♀, A. Haarto leg., malaise
Le: Enontekiö, Urtasvaara, 7692:3264, 9.7.2009, 1♀, A. Haarto leg., haavi

Boreaalpiinisilla, arktisilla ja boreaalisilla alueilla elävä laji, joka tunnetaan laajalti Keski-Euroopan vuoristoista ja Pohjois-Euroopasta (Hennig 1955-1964, Pont 2004).

***Mesembrina resplendens* Wahlberg, 1844**
(Muscidae)

Kl: Parikkala, Mateli, 6823:3636, 13.7.2000, 1♀, A. Haarto leg.,
Kb: Lieksa, Tohlinsuo, 70227:36997, 24.7.2013, 1♀, J. Kahanpää leg.
Kb: Lieksa, Autiovaara, 70079:36818, 27.7.2013, 2♀, A. Haarto leg.

Boreomontaaninen laji, joka tunnetaan harvinaisena Pohjois-Ruotsista ja Keski-Euroopasta Kamtsatkan niemimaalle (Gregor et al. 2002, Hennig 1955-1964). Lajin toukat todennäköisesti elävät suurien nisäkkäiden lannassa, kuten suvun muidenkin lajien toukat

(Gregor et al. 2002). Kuvassa 11 on lajin naaras ja siitä näkyy lajin tuntomerkki, siiven kärjessä suonien R_{4+5} ja M_1 suuri etäisyys toisistaan.

Kuva 11. *Mesembrina resplendens* Wahlberg, 1844, naaras.
Fig. 11. Female of *Mesembrina resplendens* Wahlberg, 1844.

***Mydaea nebulosa* (Stein, 1893) (Muscidae)**

Al: Finström, Bergö, Husö, 6706:3103, 8.9.2012, 1♂, A. Haarto leg.
N: Vantaa, Hakkila, 66865:33964, 66865:33964, 7.6.2011, 1ex, J. Kahanpää leg., haavi
Tb: Jyväskylä, Ritoharjuntie, 69069:34351, 11.6.2009, 1ex, K. Winqvist leg., haavi
Kb: Lieksa, Patvinsuo, 700723:368844, 24.-28.7.2013, 1♀, A. Haarto leg., malaise
Kb: Lieksa, Autiovaara, 70079:36818, 27.7.2013, 1♂, A. Haarto leg., haavi

***Phaonia atriceps* (Loew, 1858) (Muscidae)**

Ab: Kemiö, Västankärr, 66844:32519, 6.8.2009, 1ex, J. Kahanpää leg., haavi
Ab: Turku, Kakskerta, Naula, 67001:32343, 11.6.2009, 1♂, K. Winqvist leg., haavi
N: Helsinki, Töölönlahti, länsiranta, 66758:33853, 25.5.2010, 2ex, J. Kahanpää leg., haavi
N: Helsinki, Herttoniemi, Fastholma, 66787:33906, 2.-5.9.2011, 1ex, J. Flinck leg., malaise
St: Pori, Musa, 68301:32207, 11.7.2008, 1ex, K. Winqvist leg., haavi
Tb: Jyväskylä, Eerolanlahti, 69055:34338, 7.-22.7.2004, 1ex, J. Kahanpää leg., malaise

Lajin toukat elävät osmankäämien (*Typha*), järviruo'on (*Phragmites*) ja sorsimoiden (*Glyceria*) lehdillä (Gregor et al. 2002) ja siten laji esiintyy näitä kasveja kasvavilla vetisillä paikoilla.

***Phaonia latipalpis* Schnabl, 1911 (Muscidae)**

Ta: Lahti, 676:342, 7.6.2010, 1ex, V. Keronen leg., keltavati

Lajilla on laaja levinneisyysalue, joka ulottuu Keski-Euroopasta Japaniin (Gregor et al. 2002).

***Phaonia longicornis* Stein, 1916 (Muscidae)**

Ab: Turku, Mälikkälä, 6716:3237, 13.5.2012, 1ex, E. Hyvärinen leg., valopyynti

Kansainvälisesti harvinainen laji, joka tunnetaan aikaisemmin vain Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Isosta Britanniaasta (Pont 2004). Yksilön löytöpaikkana oli omakotialueen kallioon rajautuva tontti.

***Blaesoxipha laticornis* (Meigen, 1826) (Sarcophagidae)**

Ka: Hamina, Hietakylä, 6717:3510, 23.8.1972, 1ex, L. Tiensuu leg.

Ka: Hamina, Saviniemi, 671:351, 21.7.1976, 2 ex, L. Tiensuu leg.

Sa: Luumäki, 6755:514, 28.7.2002, 1♀, A. Haarto leg.

Sa: Luumäki, Pajari, 67551:5145, 22.6.2008, 1♀, J. Kahanpää leg.

N: Loviisa, Kuggomin hiekkakuoppa, 67088:34549, 17.6.2011, 1♂ ja 18.-19.7.2011, 1♀, Jari Flinck leg.

N: Loviisa, Trollberget, 670545:345919, 25.-26.7.2011, 1♀ ja 2.-3.8.2011, 1♀, Jari Flinck leg.

Blaesoxipha laticornis loisii heinäsirkoilla (*Chorthippus* ja *Omocestus*) (Pape 1987). Lajia on Suomesta löytynyt paahteisilta paikoilta kuten kedoilta ja hiekkakuopilta.

***Sarcophaga lehmanni* Müller, 1922**

(Sarcophagidae)

Sarcophaga lasiostyla Macquart, 1843, Fauna Ent. Scand. 19, 178.

Lk: Saari, kirkko, 68409:36460, 12.6.2005, 1♂, A. Haarto leg.

Sa: Joutseno, Riikanmaa, 67766:35913, 22.6.2008, 1♂, A. Haarto leg.

N: Loviisa, Rauhala, 6704792:3457125, 29.5.2009, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Loviisa, Harmaakallio, 67042:34566, 23.6.2009, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Helsinki, Herttoniemi, Fastholma, 6678764:3390505, 31.8.2009, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Loviisa, Fantsnäsmalmen, 6700325:3457991, 16.6.2010, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Loviisa, Trollberget, 6705845:3459219, 26.6.2010, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Loviisa, Harmaakallio, 6704150:3456660, 16.7.2010, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Helsinki, Herttoniemi, Fastholma, 6678764:3390505, 8.8.2010, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Loviisa, Trollberget, 670545:345919, 14.-15.7.2011, 1♂, Jari Flinck leg.

N: Loviisa, Kuggomin hiekkakuoppa, 67088:34549, 16.-17.7.2011, 1♂, Jari Flinck leg.

Lajin toukka on peto, joka elää lieroilla (Pape 1987).

3. Poistoja Suomen lajistosta Deletions from Finnish fauna

***Anapausis soluta* (Loew, 1846) (Scatopsidae)**

Lajin kuuluminen Suomen lajistoon (Hackman 1980) on perustunut koiraaseen ja naaraaseen, jotka on todettu kuuluvaksi lajiin *A. floricola* (vrt. s. 4). Laji *A. soluta* poistetaan Suomen lajilistalta.

***Swammerdamella aucta* Cook, 1956 (Scatopsidae)**

Yksilön, jonka perusteella laji on kuulunut Suomen lajistoon, löytötiedot ovat Kivikoski, Saimakanal, 2.VIII.04, det. Cook 1961 & Haarto 2013.

Yksilö on kerätty nykyisin Venäjälle kuulualta alueelta ja poistetaan Suomen lajilistalta.

***Tabanus miki* Brauer, 1880 (Tabanidae)**

Laji kuulumisen Suomen lajistoon on perustunut naaraaseen, jonka löytötiedot ovat

Ta: Koijärvi, 13.7.1964, M. Nokkala leg., det H. Kauri.

Nykyisen käsityksen (Stubbs & Drake 2001) mukaan yksilö kuuluu kuitenkin lähilajiin *Tabanus bromius* Linnaeus, 1758 (det. A. Haarto, id. AHa13-001812), joten *T. miki* poistetaan Suomen lajilistalta.

4. Muita huomioita / Other notes

Megaselia dahli (Becker, 1901) (Phoridae)

Al: Jomala, Ramsholm, 66877:31048, 5.6.-13.7.2012, 1♂, Tom Clayhills leg.

Löytö varmistaa lajin kuulumisen Suomen lajistoon.

Pipiza lugubris (Fabricius, 1775) (Syrphidae)

St: Pori, Herrainpäivät, 6842:3208, 4.8.2004, 1♀, A. Haarto leg., det. A. Haarto (id AHa09-001558)

Ab: Nousiainen, Tepastus, 67354:32371, 23.7.2011, 1♀, R. Jussila leg., A. Haarto det. (id AHa11-004513)

Ta: Hämeenlinna, Hattelmalanharju S, 67651:33636, 27.7.2012, 1♀, Iiro Kakko leg., A. Haarto & G. Ståhls det.

Pipiza-suvun revision (Vujic et al. 2013) jälkeen tehtyjen kokoelmayksilöiden tarkastuksen yhteydessä todettiin, että laji *P. lugubris* on Suomessa aikaisempaa käsitystä selvästi harvinaisempi. Lähes kaikki aikaisemmin *P. lugubris* -lajiksi määritetyistä yksilöistä kuuluvat joko muihin *Pipiza*-lajeihin tai *Cryptopipiza notabila* -lajiin. Tähän mennessä tarkastetuista yksilöistä vain kolme kuuluu lajiin *P. lugubris*.

5. Kiitokset

Verner Michelsen, Roger Engelmark ja Jere Kahanpää ansaitsevat suuret kiitokset useiden lajien määrittysten varmistamisesta. Suuret kiitokset myös kirjoittajien käyttöön havaintojaan luovuttaneille henkilöille, erityisesti Jari Flinckille, Jere Kahanpäälle ja Iiro Kakolle.

6. Kirjallisuus / References

Baechli, G., Vilela, C. R., Andersson Escher, S. & Saura, A. 2004: The Drosophilidae (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. – Fauna Entomologica Scandinavica 39. Brill, New York.

Beschovski, V. L. & Zatwarnicki, T. 2004: Faunistic Review of the Subfamily Ephydrinae in Bulgaria (Insecta: Diptera, Ephydridae) with Some Data from other Palaearctic Countries. – Acta Zoologica Bulgarica 56(1), 31-55.

Brake, I. 2011: Milichiidae online, *Desmometopa varipalpis* Malloch, 1927.

<http://milichiidae.info/category/classification/desmometopa-varipalpis>
Päivitetty 2011-09-19.

Carles-Tolra, M. 2004: Fauna Europaea: Lonchaeidae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.

Chandler, P. J. 1999: The British species of Anapausis Enderlein (Diptera, Scatopsidae). – Dipterists Digest 6: 1-21.

Chvala, M. 2004: Fauna Europaea: Empididae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.

Disney, R. H. L. 1989: Scuttle flies. Diptera, Phoridae. Genus *Megaselia*. – Handbooks for the Identification of British Insects 10(8): 1-155.

Disney, R. H. L. & Withers, P. 2009: A new species of *Pseudacteon* Coquillett (Diptera, Phoridae) and a new key to the European species. – Fragmenta Faunistica 52: 1-12.

Frey, R. 1941: Diptera Brachycera (excl. Muscidae, Tachinidae). In Enumeratio Insectorum Fenniae. VI. Diptera. – Helsingin hyönteisvaihtoyhdistys: 1-63.

Gregor, F., Roskošný, R., Barták, M. & Vaňhara, J. 2002: The Muscidae (Diptera) of Central Europe. – Masaryk University, Brno, Czech Republic.

Haarto, A. 2012: Suomen karvasääsket ja maasääsket (Diptera, Bibionidae ja Placiidae). – w-album (12) 2012, 3-31.

Hackman, W., 1956: The Scatophagidae (Dipt.) of Eastern Fennoscandia. – Societas Fauna Flora Fennica, Fauna Fennica 2: 1-67, Helsinki.

Hackman, W 1980: A check list of the Finnish Diptera. – Notulae Entomologicae 60: 17-48, 117-162.

Hennig, W., 1955-1964. 63b. Muscidae. Erwin Lindner ed. 1964: Die Fliegen der paläarktischen Region 7(2): 1-1110. E. Schweizerbart, Stuttgart.

Hennig, W., 1966-1976. 63a. Anthomyiidae. Erwin Lindner ed. 1976: Die Fliegen der paläarktischen Region 7(1): 1-974. E. Schweizerbart, Stuttgart.

Jonassen, T. 1998. Recent additions to the Norwegian fauna of Empidoidea (Diptera, Brachycera). Fauna Norvegica Serie B 45: 63-68.

- de Jong, H. 2004a: Fauna Europaea: Scatopsidae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.
- de Jong, H. 2004b: Fauna Europaea: Scathophagidae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.
- Krivosheina, N. P. 2000: A new and little known species of the genus *Aspistes* Meig. (Diptera, Scatopsidae) from Finland. – *Entomologica Fennica* 11(2): 119-123.
- Mathis, W.N. & Sueyoshi, M. 2011: World Catalog and Conspectus on the Family Dryomyzidae (Diptera: Schizophora). – *Myia* (PDF) 12: 207–233.
- McAlpine, J.F. 1977: A revised classification of the Piophilidae, including "Neottiophilinae" and "Thyreophoridae" (Diptera: Schizophora). – *Memoirs of the Entomological Society of Canada* 103(2): 1-66.
- Michelsen, V. 2009: Revision of the *Botanophila helviana* species group (Diptera: Anthomyiidae) in Europe. – *Zootaxa* 2108: 45–61.
- Michelsen, V. 2011: Fauna Europaea: Anthomyiidae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 2.4, <http://www.faunaeur.org>.
- Mostovski, M.B. & Mikhailovskaya, M.V. 2003: A review of Palaearctic *Gymnophora* Macquart (Diptera: Phoridae), with description of new species. – *Eur. J. Entomol.* 100: 153-165.
- Nartshuk, E.P. 1998: A revision of grassflies of the tribe Chloropini (Diptera, Chloropidae) of Finland, Estonia and North West Russia. – *Entomologica Fennica* 9: 153-183.
- Nartshuk, E.P. & Andersson, H. 2012: The Frit Flies (Chloropidae, Diptera) of Fennoscandia and Denmark. – *Fauna Entomologica Scandinavica* 43. Brill, Leiden, Boston.
- Ozerov, A. L. 1987: Dipterans of the family Dryomyzidae in the fauna of the USSR. – *Byull. Mosk. Obshch. Ispytatel. Prir. Otdel. Biol.* [Bulletin of the Moscow Society of Naturalists, biological section] 92(4): 36-42. [in Russian]
- Pape, T. 1987: The Sarcophagidae (Diptera) of Fennoscandia and Denmark. – *Fauna Entomologica Scandinavica* 19. Brill, Copenhagen.
- Pape T. & Beuk, P. 2004: Fauna Europaea: Diptera, Psilidae. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.
- Pitkin, B., Ellis, W., Plant, C. & Edmunds, R. 2013: The leaf and stem mines of British flies and other insects, *Phytomyza rapunculi* Hendel, 1927 http://www.ukflymines.co.uk/Flies/Phytomyza_rapunculi.php Päivitetty 14-oct-2013
- Pollet, M. 2004: Fauna Europaea: Dolichopodidae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.
- Pont, A. C. 2002: The Sepsidae (Diptera) of Europe. – *Fauna Entomologica Scandinavica* 37. Brill, Leiden.
- Pont, A. C. 2004: Fauna Europaea: Muscidae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.
- Ringdahl, O. 1936: Anteckningar till svenska arten av familjen *Scopeumatidae* (Diptera). – *Entomologisk tidskrift*, 158-179.
- Sack, P. 1937. 62a. Cordyluridae. Erwin Lindner ed. 1976: Die Fliegen der paläarktischen Region 7(1): 1-103. E. Schweizerbart, Stuttgart.
- Šifner, F. 2008: A catalogue of the Scathophagidae (Diptera) of the Palaearctic region, with notes on their taxonomy and faunistics. – *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae*, 48(1): 111-196.
- Skartveit, J. 1996: Distribution and flight period of the Norwegian *Dilophus* Meigen, 1803 (Diptera, Bibionidae), with a key to the species. – *Fauna norvegica Serie B* 43: 35-46.
- Skartveit, J. 2004: Nordiske hårmugg (Bibionidae), larver og imagines. – *Norske Insekttabeller* 17, Norsk Entomologisk Forening.
- Spencer, K.A. 1969: Notes on European Agromyzidae – *Beiträge zur Entomologie*, 19: 5-26.
- Spencer, K.A. 1976a: The Agromyzidae of Fennoscandia and Denmark. – *Fauna Entomologica Scandinavica* 5 part 1: 3-304.
- Spencer, K.A. 1976b: The Agromyzidae of Fennoscandia and Denmark. – *Fauna Entomologica Scandinavica* 5 part 2: 305-606.
- Stackelberg, A. A. 1930. 59. Dolichopodidae. Erwin Lindner ed. 1930: Die Fliegen der paläarktischen Region 4: 1-64. E. Schweizerbart, Stuttgart.
- Stubbs, A. E. & Drake, M. 2001: British soldierflies and their allies. – *British Entomological and Natural History Society*.

Vujic, A., Ståhls, G., Aganski, J., Bartsch, H., Bygebjerg, R. & Stefanovic, A. 2013: Systematics of Pipizini and taxonomy of European *Pipiza* Fallén: molecular and morphological evidence (Diptera, Syrphidae). – Zoological Scripta 42(3), 288-305.

Weber, G. 2004: Fauna Europaea: Phoridae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.

Zatwarnicki, T. 2004: Fauna Europaea: Ephydriidae. In: Pape T. & Beuk, P. Fauna Europaea: Diptera. Fauna Europaea version 1.0, <http://www.faunaeur.org>.

Östberg, A. 1992: De svenska hårmyggorna av släktet *Dilophus* (Diptera, Bibionidae), med en ny art för Sverige. – Entomologisk Tidskrift 113(4): 47-51.